

Prædiken af Morten Munch
18. s. e. trin / 29. sep. 2013
Tekst: Matt 22,34-46

LIVETS MENING

Hvad er meningen?

Hvad i al verden er meningen? Hvad er livets mening?

Mange vil sige, at der ikke er givet nogen mening på forhånd. Det er op til det enkelte menneske, at skabe og forme en mening.

Det er et livssyn, der sætter det enkelte individ i centrum: Jeg skal selv hele tiden opfinde min egen identitet og min egen mening med tilværelsen. Intet er givet på forhånd.

Meningen er med andre ord, at der ingen mening er – ud over at vi selv skal opfinde den – og det er så det, der er meningen.

Nogle af disse tanker finder vi i den filosofiske retning, der kaldes eksistentialisme (eller i hver fald i visse former for eksistentialisme).

Det lyder måske forjættende, at vi selv skulle have frihed til at definere meningen, men et sådant syn på livet kan også være højst angstfremkaldende. For selv om man kaster sig ind i opgaven med ungdommelig entusiasme og forsøger at skabe sine egne små lommer af mening, så er det store baggrundstæppe i denne tænkning universets rungende meningsløshed.

Mange klager over meningsløshed. De finder det hele så tomt og ligegyldigt. Der er ikke noget ved noget, ikke noget der løfter livet op, så det virkelig betyder noget at være til.

Kærligheden er livets mening (Kristuskransens røde perler)

I den kristne tro rummes hele livets mening eller centrum i det ene ord kærlighed, som vi hører om i dagens tekst.

Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjert, af hele din sjæl og af hele dit sind. Dette er det største og første bud. Der er et andet, som er dette lidt: Du skal elske din næste som dig selv.

Det er det dybeste lag i tilværelsens mening. Det folder sig ud i andre lag: At bruge sine evner og talenter, udforske livet osv. Men uden det dybeste lag mangler det væsentligste.

Her på billedet ser I Kristus-kransen, som konfirmanderne fik udleveret tidligere i gudstjenesten.

Kransen har sin begyndelse og slutning i Gud, den store gyldne perle. Cirka midtvejs på kransen (når man går perlerækken rundt) kan I se to røde perler.

Det er kærlighedens perler. De har en helt central placering i den kristne tro og derfor også på kransen. De udgør et meningsgivende centrum!

Men hvorfor mon der er to af dem?

Man kunne tro, at det skyldes, at kærlighedsbudet er dobbelt (det dobbelte kærlighedsbud: elsk Gud og din næste). At elske Gud er det første og største – et andet er lige med det: At elske sin næste. Enorm opgradering af mennesket.

Vi kan ikke elske Gud og være ligeglad med vores medmenneske. Så modsiger vi kærligheden. Gud identificerer sig med det enkelte menneske og siger, at det vi gør overfor andre, det gør vi overfor ham.

Det er en grænseløs solidarisering. Gud tager det enkelte menneske om skulderen og siger: Hvis nogen taler nedsættende om dig, taler de nedsættende om mig, for du er skabt i mit billede.

At elske Gud og sit medmenneske er to uadskillelige dele af livets mening.

Men det er faktisk IKKE det, der er pointen med de to røde perler i Kristus-kransen.

Jesu ord om at elske Gud og medmennesket er symboliseret med den sidste af de to røde perler. Og jeg kaldte det for det dybeste lag i livets mening.

Guds forudgående kærlighed

Men der er ifølge kristendommen et endnu dybere lag, som altid går forud – og det er Guds kærlighed til os.

Det er det bærende i kristendommen. Forud for det store bud (den anden røde perle) går det store budskab, evangeliet, de gode nyheder om, at Gud har elsket os (den første røde perle).

Guds kærlighed er handlende: Han blev menneske i Jesus Kristus, han levede vores liv, døde vores død, opstod af graven – og fra den anden dimension vi kalder himlen sender han nu sin Ånd, sit nærvær for at udgyde sin kærlighed i vore hjerter som en erfaring midt i det liv, vi lever.

Uden Guds forudgående og bærende kærlighed, hans tilgivende og nyskabende nærvær, ville vi segne af udmattelse under det store kærlighedsbud.

Kærlighedens radikalitet

Budet er nemlig stort og radikalt omfattende:

Elsk Gud af hele dit hjerte, hele sin sjæl og hele dit sind!

(5 Mos 6: 'styrke' i stedet for 'sind'; Mark 12 og Luk 10 har alle 4 led).

Med andre ord: Elsk Gud med hver eneste fiber i din krop, med hver en tanke, hvert et ord, hvert åndedrag.

Lad summen af din livsudfoldelse være en kærlighedserklæring til livets skaber, en symfoni til ære for den Gud, der er mysteriet bag det hele.

På samme måde er også ordene om at elske sit medmenneske radikale, når det hedder: *Elsk din næste - som dig selv!*

Det skal ikke forstås sådan, at vore næste er den næste i rækken. Som om det først er os, og så bagefter vores næste, hvis vi har noget til overs.

Ordet 'næste' kommer af ordet 'nærmeste'. Det menneske, vi står overfor (uanset hvilket menneske), skal være os ligeså nær, som vi er os selv.

Søren Kierkegaard taler her om selvets fordobling - forstået på den måde at vores jeg ikke står alene; det er sat i et fællesskab med et andet jeg, der skal være os lige så nær, som vi er os selv.

Vort jeg er stillet overfor et andet jeg af samme betydning og værdi som os selv.

Vi skal kredse ligeså meget rundt om den, vi nu står overfor, som vi kredser rundt om os selv.

Elsk din næste - som dig selv!

Budet er i sin radikalitet uopfyldeligt.

Vi må derfor altid begynde og slutte med Guds kærlighed til os.

I den kærlighed finder vi et hvilkepunkt, der giver os styrke til at bevæge os ud mod andre, sådan som Gud i sin Søn har bevæget sig hen til os.

I den kærlighed er vi favnet, også når vi fejler, og når vi er alt andet end radikale i kærligheden.

Selv når vores kærlighed kun er et svagt ekko af Guds kærlighed, er kærligheden vejen ind i livets mening, når vi går vejen sammen med den Gud, der elsker os ubetinget.

Guds kærlighed omskriver historien

Hvad er menneskehedens historie sagt i en enkelt sætning? På det spørgsmål var der en der svarede meget ærligt: "Menneskehedens historie er summen af egocentriske (selvoptagne) projekter"

Vores livsprojekter kan se meget forskellige ud på overfladen, men på bundlinien handler det for mange om:

- at overleve, at gennemføre livet uden at falde igennem
- at skabe respekt omkring sig
- om muligt få en plads i solen
- gøre indtryk og skabe aftryk

Den kristne tro handler om at omskrive menneskehedens historie som andet og mere end summen af egocentriske projekter.

Gud skrev sig selv ind i vores historie, da han blev født i en stald og døde på et kors.

Hans liv peger i en eneste retning: At kærligheden er livets mening.

En mening der er indbygget i skaberværket og givet som vores højeste bestemmelse.

Det er en bestemmelse vi ikke kan lægge bort og så stadig bevare et meningsfyldt liv. Uden dette dybeste meningslag bliver frugten af andre bestræbelser altid i sidste ende meningsløshed.

Jesus er herre; i ham er kærligheden ført til sejr

Efter at Jesus har talt med farisæerne om det største bud i loven i dagens tekst, spørger Jesus dem, hvad de mener om Kristus.

De svarer, at han er Davids søn, dvs. Davids efterkommer, han skal være en stor konge ligesom David.

Jesus giver dem ret, men siger, at David i en salme også kalder Kristus/messias for sin Herre – et benævnelse der er forbeholdt Gud.

Sådan peger Jesus på sig selv som messias eller kristus og siger: Jeg er ét med 'Gud herren'; jeg er ikke kun Davids søn, jeg er også Guds søn.

Når budet derfor hedder: Du skal elske '*Herren din Gud*', gør Jesus sig identisk med denne herre, kærlighedens ophav.

I Jesus er kærlighedens kilde kommet til os i kød og blod.

- i ham er Guds ansigt vist frem i verden
- i ham er Guds kærlighed defineret i sin grænseløse storhed
- i ham er kærligheden ført til sejr ved hans opstandelse fra de døde.

Kærligheden er ikke en illusion, en kortvarig ønsketænkning, optimistisk drømmeri.

Kærligheden er den mening, der bliver stående, når alt andet falder.

Som Paulus siger det i 1 Kor 13: Så bliver da tro, håb og kærlighed; men størst af dem er kærligheden.

Vi behøver ikke leve med meningsløsheden som baggrundstæppe, hvorpå vi forsøger at skabe små lommer af mening.

Vi kan træde ind i Guds store mening, hans bærende kærlighed, for tid og evighed.

Amen.